

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺധകാണഡ

॥ ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമലക്ഷ്മണാഭ്യാം ചിതാഗ്നിനാ കബന്ധസ്യ ദാഹോ ദിവ്യരൂപം
ധൃത്യാ തേന ശ്രീരാമായ സുഗ്രീവേണ സഹ മൈത്രീം കർതും
സംമതിദാനം

ഏവമുക്തൗ തു തൗ വീരൗ
കബന്ധേന നരേശ്വരൗ |
ഗിരിപ്രദരമാസാദ്യ
പാവകം വിസസർജ്ജതഃ || 3.72.1 ||

ലക്ഷ്മണസ്തു മഹോൽകാദി -
ർജ്ജലിതാഭിഃ സമന്തതഃ |
ചിതാമാദിപയാമാസ
സാ പ്രജ്ജ്യാല സർവതഃ || 3.72.2 ||

തച്ഛരീരം കബന്ധസ്യ
ഘൃതപിണ്ഡോപമം മഹത് |
മേദസാ പച്യമാനസ്യ
മന്ദം ദഹത പാവകഃ || 3.72.3 ||

സവിധൂയ ചിതാമാശു
വിധൂമോഗ്നിരിവോത്ഥിതഃ |

അരജേ വാസസീ ബിഭ്ര -
ൻമാൽയം ദിവ്യം മഹാബലഃ ||3.72.4 ||

തതശ്ചിതായാ വേഗേന
ഭാസ്വരോ വിരജാംബരഃ |
ഉത്പപാതാശു സംഹൃഷ്ടഃ
സർവപ്രത്യംഗഭൂഷണഃ ||3.72.5 ||

വിമാനേ ഭാസ്വരേ തിഷ്ഠൻ
ഹംസയുക്തേ യശസ്കരേ |
പ്രഭയാ ച മഹാതേജാ
ദിശോ ദശ വിരാജയൻ ||3.72.6 ||

സോന്തരിക്ഷഗതോ വാക്യം
കബന്ധോ രാമമബ്രവീത് |
ശൃണു രാഘവ തത്തേന
യഥാ സീതാമവാപ്സ്യസി ||3.72.7 ||

രാമ ഷഡ് യുക്തയോ ലോകേ
യാദിഃ സർവം വിമൃശ്യതേ |
പരിമൃഷ്ടോ ദശാനേന
ദശാഭാഗേന സേവ്യതേ ||3.72.8 ||

ദശാഭാഗഗതോ ഹീന -
സ്ത്വം ഹി രാമ സലക്ഷണഃ |
യത്കൃതേ വ്യസനം പ്രാപ്തം
ത്വയാ ദാരപ്രധർഷണം ||3.72.9 ||

തദവശ്യം ത്വയാ കാർയഃ
സ സുഹൃത് സുഹൃദാം വര |

അകൃത്യാ നഹി തേ സിദ്ധി -
മഹം പശ്യാമി ചിന്തയൻ || 3.72.10 ||

ശ്രൂയതാം രാമ വക്ഷ്യാമി
സുഗ്രീവോ നാമ വാനരഃ |
ഭ്രാത്രാ നിരന്തഃ ക്രുദ്ധേന
വാലിനാ ശക്രസൂനുനാ || 3.72.11 ||

ഋഷ്യമൂകേ ഗിരിവരേ
പമ്പാപര്യന്തശോഭിതേ |
നിവസത്യാത്മവാൻ വീര -
ശ്ചതുർഭിഃ സഹ വാനരൈഃ || 3.72.12 ||

വാനരേന്ദ്രോ മഹാവീര്യ -
സ്തേജോവാനമിതപ്രഭഃ |
സത്യസന്ധോ വിനീതശ്ച
ധൃതിമാൻ മതിമാൻ മഹാൻ || 3.72.13 ||

ദക്ഷഃ പ്രഗൽഭോ ദൃഢിമാൻ
മഹാബലപരാക്രമഃ |
ഭ്രാത്രാ വിവാസിതോ വീര
രാജ്യഹേതോർമഹാത്മനാ || 3.72.14 ||

സ തേ സഹായോ മിത്രം ച
സീതായാഃ പരിമാർഗണേ |
ദവിഷ്യതി ഹി തേ രാമ
മാ ച ശോകേ മനഃ കൃമാഃ || 3.72.15 ||

ദവിതവ്യം ഹി തച്ചാപി
ന തച്ഛക്യമിഹാൻയഥാ |

കർതുമിക്ഷ്യാകുശാർദുല
കാലോ ഹി ദുരതിക്രമഃ ||3.72.16 ||

ഗച്ഛ ശീഘ്രമിതോ വീര
സുഗ്രീവം തം മഹാബലം |
വയസ്യം തം കുരു ക്ഷിപ്ര -
മിതോ ഗത്യാദ്യ രാഘവ ||3.72.17 ||

അദ്രോഹായ സമാഗമ്യ
ദീപ്യമാനേ വിഭാവസൗ |
ന ച തേ സോഽവമന്തവ്യഃ
സുഗ്രീവോ വാനരാധിപഃ ||3.72.18 ||

കൃതജ്ഞഃ കാമരുപീ ച
സഹായാർഥീ ച വീര്യവാൻ |
ശക്തൗ ഹൃദ്യ യുവാം കർതും
കാർയം തസ്യ ചികീർഷിതം ||3.72.19 ||

കൃതാർഥോ വാകൃതാർഥോ വാ
തവ കൃത്യം കരിഷ്യതി |
സ ഋക്ഷരജസഃ പുത്രഃ
പമ്പാമടതി ശങ്കിതഃ ||3.72.20 ||

ഭാസ്കരസ്യൗരസഃ പുത്രോ
വാലിനാ കൃതകിൽബിഷഃ |
സന്നിധായായുധം ക്ഷിപ്ര -
മൃഷ്യമുകാലയം കപിം ||3.72.21 ||

കുരു രാഘവ സത്യേന
വയസ്യം വനചാരിണം |

സ ഹി സ്ഥാനാനി കാർത്സന്യേന
സർവാണി കപികുഞ്ജരഃ ||3.72.22 ||

നരമാംസാശിനാം ലോകേ
നൈപുൺയാദധിഗച്ഛതി |
ന തസ്യാവിദിതം ലോകേ
കിഞ്ചിദസ്തി ഹി രഘവ ||3.72.23 ||

യാവത് സൂർയഃ പ്രതപതി
സഹസ്രാംശുഃ പരന്തപ |
സ നദീർവിപുലാൻ ശൈലാൻ
ഗിരിദുർഗാണി കന്ദരാൻ ||3.72.24 ||

അൻവിഷ്യ വാനരൈഃ സാർധം
പത്നീം ത്യേധിഗമിഷ്യതി |
വാനരാംശു മഹാകായാൻ
പ്രേഷയിഷ്യതി രഘവ ||3.72.25 ||

ദിശോ വിചേതും താം സീതാം
ത്യദ്ദിയോഗേന ശോചതീം |
അൻവേഷ്യതി വരാഭോഹാം
മൈമിലീം രാവണാലയേ ||3.72.26 ||

സ മേരുശൃംഗാഗ്രഗതാമനിന്ദിതാം
പ്രവിശ്യ പാതാലതലേപി വാശ്രിതാം |
പ്ലവംഗമാനാമൃഷഭസ്തവ പ്രിയാം
നിഹത്യ രക്ഷാംസി പുനഃ പ്രദാസ്യതി ||3.72.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അരൺയകാണ്ടേ ദ്വിസപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||